

ETUCE 10 võtmesõnumit selle kohta, mida tuleks ette võtta hariduse kvaliteedi parandamiseks Euroopas

Vastu võetud ETUCE Komitee istungil 23.-24. oktoobril 2013. a.

Vastavalt EI algatusele Ühiselt kvaliteetse hariduse eest – Kvaliteetsem haridus parema maailma nimel – ning ETUCE – EI Euroopa Regiooni 2012. a Konverentsi valguses, kus tõdeti, et on vaja tegeleda tagajärgedega, mille põhjustas majanduskriisi mõju õpetajate palkadele ja töötingimustele, kogunevad ETUCE liikmesorganisatsioonide esindajad erakorralisel koosolekul Brüsselis 23. oktoobril 2013, et arutada teemal: ***Mida tuleks ette võtta hariduse kvaliteedi parandamiseks Euroopas?***

Kui eeldada, et kvaliteetne haridus rajaneb kolmel sambal, milleks on: *Kvaliteetne õpetus, Kvaliteetsed vahendid õpetamiseks ja õppimiseks ning Kvaliteetne keskkond õpetamiseks ja õppimiseks*, lepivad koosolekul osalejad kokku kümnes võtmepõhimõttes, mis esitatakse ETUCE Komiteele 23.-24. oktoobril 2013. a istungil arutamiseks ja vastuvõtmiseks.

1. Kvaliteetne haridus – põhiline inimõigus ja avalik hüve

Kvaliteetne haridus on põhiline inimõigus ja avalik hüve ning Euroopa riikide valitsused peavad selle eest aru andma ja vastutama. Inimõiguste ülddeklaratsiooni artikkel 26 sätestab, et „Igal inimesel on õigus haridusele“, igasugusele haridustasemele, nii koolieelsele haridusele, algharidusele, põhiharidusele kui ka keskharidusele, kutseharidusele ja täiendõppele, erivajadusi arvestavale haridusele, kõrgharidusele ja täiskasvanute haridusele. ETUCE kvaliteetse hariduse visioon, mis käsitleb Euroopa regiooni õpilasi, tudengeid ja täiskasvanuid, ei keskendu ainult õpitulemustele, vaid peab silmas indiviidi terviklikku arengut ja tema panust demokraatlikku ühiskonda. Ressursside optimaalne paigutus on investering Euroopa tulevikku ning see on oluline nii Euroopa majandusele kui ka ühiskondlikule arengule ja sellepärast tuleb tagada kvaliteetne haridus igale lapsele, olenemata tema vanemate taustast või majanduslikust seisust.

2. Euroopa õpetajate organisatsioonide visioon kvaliteetsest haridusest

Selleks, et edendada Euroopa õpetajate organisatsioonide visiooni kvaliteetsest haridusest ning toetada ideed, et kvaliteetse hariduse tagamine kõigile on õiglase ja demokraatliku ühiskonna üks alustalasid, kutsuvad ETUCE liikmesorganisatsioonid kõiki üles tagama üldise ja vaba juurdepääsu kvalifitseeritud õpetajatele, kaasaegsetele õppevahenditele ja ressurssidele ning turvalisele ja toetavale keskkonnale, mis soosib õpetamist ja õppimist, on sootundlik ja diskrimineerimist välistav.

3. Kvaliteetne haridus kõigile kättesaadavaks

Juhtides avalikkuse tähelepanu sellele, et juurdepääs kvaliteetsele haridusele on iga kodaniku jaoks äärmiselt oluline, toetavad ETUCE liikmesorganisatsioonid EI algatust *Unite for Quality Education (Ühiselt kvaliteetse hariduse eest)*, et ühiselt tegutseda selle nimel, et oleks olemas kvaliteetne haridus, samuti kvaliteetne õpetajakoolitus ja pidev enesetäiendamise võimalus.

4. Hariduse rahastamine

Praeguse kokkuhoiupoliitika kontekstis, mida mõned valitsused on rakendanud osalt majanduskriisi tagajärjel ja osalt Troika survele, võitlevad ETUCE liikmesorganisatsioonid selliste poliitiliste otsuste vastu, mille aluseks on poliitilised ideoloogiad ning mis on vaenulikud riikliku hariduse suhtes. ETUCE liikmesorganisatsioonid mõistavad hukka kasvavat trendi kasumit lubavate haridusteenuste erastamises, kuna vaba ettevõtlus kahjustab niimoodi riiklikku haridussüsteemi. Seetõttu kutsuvad ETUCE ja tema liikmesorganisatsioonid toetama tasuta riiklikku haridust.

5. Võrdsete võimalused ja sotsiaalne mobiilsus

Kvaliteetset haridust peaks pakkuma kõigile võrdsetel alustel kasumit mittetaotleval põhimõttel. Õiglase ja progressiivse maksusüsteemi abil peavad valitsused tagama vajalikud vahendid selleks, et võimaldada kõigile juurdepääs haridusele. Õiglane maksusüsteem on oluline mitte ainult haridusele tugeva eelarvebaasi loomiseks, vaid ka võrdsete võimaluste ja sotsiaalse mobiilsuse tagamiseks.

6. Kvaliteetne õpetajakoolitus

Näitamaks, kui võrd oluline roll on õpetajal ja õpetajate ametiühingutel kvaliteetse hariduse tagamises, kutsuvad ETUCE liikmesorganisatsioonid õpetajaid ja nende ametiühinguid juhtima võitlust selle nimel, et kõigil tudengitel oleks juurdepääs kvaliteetsele haridusele ning et haridust tunnustataks taas kui avalikku hüve. Tudengite jaoks on kõige tähtsamaks haridusalaseks professionaalseks ressursiks nende õppejõud, kes määravad suures osas ka hariduse kvaliteedi; seetõttu tuleb õppejõudude panust ja staatust ka vastavalt tunnustada. Õpetajaid tuleb kohelda austusega kui oma ala professionaale ning neile tuleb tagada kvaliteetne väljaõpe ja enesetäiendamisevõimalused karjääri jooksul.

7. Õpetajakutse atraktiivsus

Kui suudame tagada, et õpetajad on kvalifitseeritud ja motiveeritud, siis suudame pakkuda ka kvaliteetset haridust. Seetõttu seisavad ETUCE ja tema liikmesorganisatsioonid selle eest, et

tunnustataks ja kaitstaks õpetajate õigusi, et otsuste tegemisel arvestataks nende kutsealase perspektiiviga ning sellega, et õpetajatele tuleb tagada normaalsed töötingimused ja vastav töötasu, lisatasud ja pension, nii naistele kui meestele, et oleks juurdepääs koolitustele ja kutsealasele enesetäiendamisele, et oleks tagatud vastavad õppevahendid, turvaline ja tervisele ohutu töökeskkond. Need on eeltingimused selleks, et õpetajakutse oleks atraktiivsem ja et rohkem inimesi tunneks huvi õpetajaameti vastu.

8. Õpetajate ametiühingud ja sotsiaalse dialoogi vahendid

Sotsiaalne dialoog on käivitavaks jõuks majanduslike ja sotsiaalsete reformide edukal elluviimisel, seetõttu rõhutavad ETUCE liikmesorganisatsioonid ametiühingute osatähtsust teadlikkuse tõstmisel sellest, millised on sotsiaalsete ja majanduslike muudatuste tagajärjed sotsiaalsfääris, hariduses ja tööturul. Õpetajate ametiühingutel on võtmeroll, pannes paika töökohtade loomiseks vajalikke kriteeriume, mis aitavad kaasa majanduse taastumisele, tööturu toimimisele ja sotsiaalsele kaasatusele. Seetõttu on äärmiselt tähtis, et valitsused ja tööandjad suudaksid luua sellise tööturu keskkonna, kus õpetajate ametiühingud saavad vabalt ja sõltumatult tegutseda.

9. Õpetajate ametiühingute kaasamine nende otsuste langetamise protsessi, mis otseselt või kaudselt mõjutavad haridussektorit

Võttes arvesse õpetajate ametiühingute positsiooni, on äärmiselt oluline neid kaasata nende poliitiliste suundade väljatöötamise ja elluviimise, mis otseselt või kaudselt mõjutavad haridussektorit. Seetõttu soovivad ETUCE liikmesorganisatsioonid, et konsultatsioonid sotsiaalsete partneritega toimuksid nii riiklikul, regionaalsel kui ka haridusametuse tasandil õigeaegselt, mõtestatult ja süstemaatiliselt, et oleks võimalik teostada analüüse, esitada ettepanekuid ja osaleda otsuste tegemise protsessis. Erilise tähtsusega on sotsiaalse dialoogi tagamine kohalikul tasandil, et sinna oleks kaasatud nii õpetajad kui kooli juhtkond.

10. Sotsiaalsete partneritega konsulteerimine, et tagada sotsiaalne ja majanduslik areng

ETUCE liikmesorganisatsioonid kutsuvad üles riikide valitsusi ning Euroopa Liidu tasandil Komisjoni, Nõukogu ja Parlamenti konsulteerima ühtsel ja üksteist austaval viisil nii riiklikul tasandil kui ka Euroopa tasandil, et Euroopa Rahaliidu sotsiaalne mõõde aitaks kaasa majanduslikule ja sotsiaalsele arengule Euroopa Liidus. Kui tunnustame, et haridus on progressi olulisimaks hoovaks, tuleks poliitikasuunad kujundada sellisel, et need soodustaks majanduslikku ja sotsiaalset arengut.